

تعیین درصد پسته‌های زود خندان و شکاف خورده نامنظم در ارقام مختلف پسته ایران

علی تاج آبادی پور، بهمن پناهی
اعضا هیئت علمی موسسه تحقیقات پسته کشور

آلودگی میوه پسته به آفلاتوکسین یکی از مهمترین مسائلی است که صادرات پسته و امنیت غذایی را در معرض خطر قرار داده است. آفلاتوکسین از متابولیت‌های ثانویه قارچ‌هایی چون *A. Aspergillus flavus parasiticus* می‌باشد. پسته‌های زودخندان مهمترین عامل آلودگی محصول پسته به آفلاتوکسین در باغ به شمار می‌روند. یکی از عوامل مهمی که بر روی میزان زودخندانی و شکاف خوردگی نامنظم پوست رویی پسته تاثیر دارد، نوع رقم می‌باشد. به منظور بررسی اثرات نوع رقم بر درصد زودخندانی و شکاف خوردگی نامنظم پوست رویی، ارقام ماده کلکسیون موسسه تحقیقات پسته واقع در ایستگاه شماره دو به مدت سه سال مورد ارزیابی قرار گرفتند. ۱۰ خوشه متوسط از هر رقم در زمان برداشت مناسب بطور تصادفی انتخاب و به آزمایشگاه منتقل شد. تعداد پسته‌های زودخندان (با پوست نرم و صاف و چروکیده و خشک) و نیز تعداد پسته‌های شکاف خورده نامنظم با پوست نرم و صاف و چروکیده و خشک) و نیز تعداد کل پسته‌های خوشه شمارش شد. سپس درصد هر یک از این پسته‌ها نسبت به تعداد کل پسته‌های خوشه بدست آمد. داده‌های بدست آمده بعد از تبدیل داده مناسب با نرم افزار آماری Mstat-C مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند و مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن در سطح ۵٪ انجام شد.

نتایج نشان داد که ارقام مختلف مورد بررسی از لحاظ میزان پسته‌های زودخندان و شکاف خورده نامنظم با یکدیگر تفاوت داشته و در بعضی موارد این اختلافها معنی‌دار بود. بیشترین درصد پسته‌های زودخندان مربوط به ارقام جوادآقایی و سیف الدینی و کمترین آن مربوط به رقم قزوینی بود. درخصوص صفت میزان پسته‌های شکاف خورده نامنظم نیز ارقام جوادآقایی، فندق قزوینی، فندق غفوری، کله قوچی بیشترین میزان شکاف خوردگی را داشتند و کمترین میزان متعلق به ارقام لک سیریزی، سیف الدینی، بادامی نیش کلاغی، فندق ریز و پوست خرمایی بود. بیشترین تعداد پسته در خوشه به رقم قزوینی تعلق داشت و کمترین تعداد در ارقام شستی، واحدی، هراتی و غفوری مشاهده شد.